

Сергій Скидан,

Доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри іноземних та ділової української мов,
Криворізький економічний інститут Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана, м. Кривий Ріг
<http://orcid.org/0000-0003-3443-3149>

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ У ЗМІСТІ ВИВЧЕННЯ МОВНОГО БЛОКУ ДИСЦИПЛІН

Стаття присвячена особливостям організації навчального проектування під час фахової підготовки майбутніх юристів у змісті вивчення мовного блоку дисциплін.

Робота з навчальним проектом насамперед передбачає укладання фахового словника на основі синхронного й діахронного аспектів, а також з урахуванням динаміки соціально-політичного розвитку сучасної світової спільноти загалом, вітчизняної політики зокрема.

У статті наводиться як приклад навчальний проект («Сучасна поняттєва основа правової держави», «Базові поняття сучасної міжнародної юриспруденції», «Субмова права»), який репрезентує порівняльний аспект поняття прав і свобод особистості, політичної позиції особистості в державах сучасного світу.

Термін права може характеризуватись як загальноюридичний (поширений в усіх галузях права), галузевий (присутній лише в певній галузі права), міжгалузевий (відомий у двох або кількох галузях права), суміжний з іншими галузями діяльності. В умовах глобалізації юридичне поняття становить невід'ємний складник інтегрованого поняття про такі поняття, як: особистість, право / свобода, громадянин, держава.

З урахуванням того, що права людини існують як система універсальних політичних норм і стандартів, які діють незалежно від характеру режиму правління і конституційної системи конкретної країни, у змісті проектування передбачено аналіз словникового значення слова «держава», «конституція», «конституційна система», «політологія», «система влади», «глобалізація», «міжкультурна комунікація», «право особистості».

Формуючи фаховий словник, майбутнім юристам на поняттєвому рівні пропонується розкрити взаємозв'язок понять «соціально-економічні права» й ідеї «соціальної справедливості», у тому числі на прикладі дискурсивного дослідження мови преамбулі Статуту Міжнародної організації праці (МОП), яка проголосила метою Ліги Націй забезпечення миру в усьому світі, який неможливо досягти без соціальної справедливості.

Вивчення формальної й семантичної структури юридичних термінів, розроблення класифікацій термінів субмови права, питання впорядкування, уніфікації, стандартизації терміносистем є актуальним для впорядкування національної юридичної термінології.

Розроблення авторського навчального проекту майбутніми юристами під час вивчення дисциплін мовного блоку сприяє формуванню фахового словника, а також розвитку правничої картини майбутніх спеціалістів. Пропозицією є розроблення навчальних проектів, спрямованих на розвиток фахового словника, оскільки формування фахового словника майбутніх юристів під час вивчення дисциплін мовного блоку має передбачати синхронний і діахронний аспекти структурно-семантичного складу юридичного терміна, який відображає юридичне поняття, усталене як на загальноміжнародному рівні, так і з урахуванням досвіду побудови демократичної системи України в умовах глобалізації, міжкультурної комунікації й інформатизації.

Ключові слова: навчальне проектування, проектна діяльність, майбутні юристи, юридичний термін, фахова мовна підготовка майбутніх юристів.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Фахова мовна підготовка майбутніх юристів спрямована насамперед на вироблення предметної й комунікативної компетенцій. Сучасна міжнаціональна юридичні й економічна парадигма окреслює відповідні маркери обізнаності у відповідних галузях. Зокрема, процеси глобалізації на рівні соціально-політичного діалогу й міжкультурної комунікації відображаються не лише на спрямуванні соціально-політичного курсу сучасної цивілізації, але й визначають дидактичний дискурс сучасного освітнього процесу, який вимагає інтегрованого підходу до вивчення спеціальних предметів, відповідно мовна підготовка має організовуватися в такий спосіб, щоб фаховий словник відтворював сучасне уявлення про юриспруденцію, права і свободи особистості.

Дослідження окресленої проблеми пов'язане з сучасною практикою фахової підготовки майбутніх юристів, що актуалізує соціально-культурологічне значення, оскільки майбутній фахівець в умовах інформаційної транснаціональної цивілізації повинен орієнтуватися в поняттєво-категорійній парадигмі як стосовно вітчизняної чинної законодавчої системи, так і прогресивної світової правової думки.

Успішне вирішення проблеми якісної мовної підготовки майбутніх юристів дозволяє шляхом організації проектної діяльності студентів; робота над навчальним проектом передбачає добір навчального матеріалу, аналіз юридичних понять із позиції синхронії й діахронії, розроблення аналітичного прогнозу щодо аналізованого питання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Аналіз наукової літератури дозволяє стверджувати, що окремі аспекти порушеної проблеми знайшли своє послідовне висвітлення. У наукових працях таких дослідників, як: Н. Артикуца, В. Арсенюк, М. Вербенець, Л. Гусейнов, Ю. Зайцев, Ю. Прадід, О. Сербенська, С. Снігур, З. Тростюк, І. Усенко [1; 3; 4; 9], –

знайшли теоретичне обґрунтування проблеми становлення субмови права, загальної характеристики мови законодавства, теорії юрислінгвістики.

Поняття навчального проекту, його структури й методики упровадження в навчально-виховний процес вишу розробляли Є. Бондревська, Дж. Дьюї, М. Пістрак, С. Шацький.

Соціологи, які здійснювали свій пошук, спрямований на з'ясування аспектів взаємозв'язку освіти й суспільства (Е. Гідденс, П. Сорокін, Л. Уорд), послідовно довели, що розвиток суспільства де термінується рівнем освіти загалом, юридичного поступу зокрема. Соціальні функції освіти, особливості взаємодії освітнього інституту з суспільством стали об'єктом дослідження І. Вейланда, Б. Гершунського, Л. Когана, В. Кременя, О. Якуби.

Викладений вище аналіз наукової літератури сприяє осмисленню порушеного питання якості юридичної освіти майбутніх правників у змісті мовної підготовки на основі організації проектної діяльності.

Мета статті – розкрити зміст проектної діяльності майбутніх юристів у змісті вивчення мовного блоку дисциплін.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мовний блок дисциплін у змісті науково-предметної підготовки майбутніх юристів охоплює дисципліни іноземної (англійської/німецької) й української ділової мов. Оволодіння юридичною субмовою під час роботи над навчальним проектом дозволяє більш ґрунтовно вивчити питання, які стосуються розвитку базових юридичних понять.

Процес проектування змісту будь-якої навчальної дисципліни має передбачати, щоб кожна з дисциплін, виучувана майбутнім спеціалістом, здійснювала фундаментальний внесок до його загальної фахової освіти; навчання мовної дисципліни / курсу передбачає насамперед не оволодіння теоретичною інформацією, а насамперед – спеціальності. Основний шлях реалізації завдання ефективності навчання компетентного юриста полягає в

навчанні студента методологічного мислення, вибору фахової інформації й доповнення її до практичної ситуації.

Прикладом може слугувати навчальний проект, який репрезентує порівняльний аспект поняття прав і свобод особистості, політичної позиції особистості в державах сучасного світу. Майбутні юристи під час роботи над проектом опрацьовують наукову літературу, яка дозволяє підготувати студентам аналітичну довідку про права людини, що мають нормативний й інституційний (реальний) зміст. Нормативний зміст відображає універсальні вимоги до організації будь-якої політичної системи, які можуть застосовуватися як критерії оцінки міжнародних і внутрішньополітичних відносин [8; 10]. Відповідно, на рівні когнітивного аналізу у змісті навчального проекту майбутні юристи розкривають структурно-семантичні характеристики поняття «право» з позиції синхронії та діахронії. З урахуванням того, що права людини існують як система універсальних політичних норм і стандартів, які діють незалежно від характеру режиму правління і конституційної системи конкретної країни, у змісті проектування має бути передбачено аналіз словникового значення слова «держава», «конституція», «конституційна система», «політологія», «система влади».

Розвиток фахового словника майбутніх юристів конститується на розумінні власне поняття «юридичний термін», який співвідноситься з правовим поняттям як першоелементом правового знання і слугує його знаковою (мовною) моделлю [5; 8]; поняттєва сутність юридичного поняття зумовлює місце і статус юридичного терміна в терміносистемі, його категорійні та класифікаційні ознаки.

Термін права може характеризуватись як загальноюридичний (поширений в усіх галузях права), галузевий (присутній лише в певній галузі права), міжгалузевий (відомий у двох або кількох галузях права), суміжний з іншими галузями діяльності. В умовах глобалізації юридичне поняття становить невід'ємний складник інтегрованого поняття про такі поняття, як: особистість, право / свобода, громадянин, держава.

Поняття про систему влади можна рекомендувати розкривати через приклад реалізації нормативної системи в міжнародних відносинах (реферативне відтворення документів ОБСЄ щодо дотримання прав людини, які дозволяють розглядати вище принципу невтручання у внутрішні справи окремих держав).

Актуалізована позиція мобілізує всі країни, які прагнуть до членства в Євросоюзі, до відповідних змін своїх конституційних і політичних порядків, стилю діяльності на міжнародній арені. Проектним завданням буде доцільно підготовка аналітичної довідки щодо особливостей провадження порядку дотримання прав людини у країнах – членах ЄС.

Методично доцільним є дослідження структурно-семантичних характеристик поняття «глобалізація», «міжкультурна комунікація», що дозволяє увести до фахового словника майбутніх юристів розуміння сучасного принципу побудови соціально-політичної стратегії.

Комунікація (лат. communication – робити спільним) – один із модусів існування явищ (поряд з мовою і мовленням); смисловий та ідеально-змістовий аспекти соціальної взаємодії, спілкування; складний, символічний, особистісний, трансакційний процес обміну знаками, під час якого транслюється певна інформація зовнішнього або внутрішнього характеру, а також демонструються статусні ролі, в яких перебувають учасники спілкування стосовно один одного [2].

Якщо в широкому розумінні комунікація має місце завжди, коли певній поведінці або її результату приписується певне значення і вони сприймаються як знаки або символи, то з позиції юриспруденції ідеться про законодавчу парадигму, обмін досвідом формування уявлення про сутність права особистості, поняття про демократичну державу, поняття про тип соціально-культурного суспільства і відповідної правової реляції.

Зважаючи на те, що друга половина XX століття позначена суттєвими змінами спілкування, що пояснюється науково-технічним прогресом, інформаційною революцією, а також персоніфікація особистості, яка

потрактовується як усвідомлення людиною індивідуальної неповторності, неподібності стосовно інших людей, об'єктивно може визначатися як причина ускладнення міжособистісного спілкування, збільшення комунікативних контактів/конфліктів; зумовлює необхідність формування культури спілкування, оскільки вона становить важливий чинник суспільної інтеграції, яка має місце у межах глобалізаційних процесів.

У рамках міжкультурної цивілізації формується поняття «носія національної культури», що описують свідомість людини, яка сформувалася у процесі оволодіння певною національною культурою й соціально-політичними уявленнями на рівні кореляцій: держава/громадянин; держава/держава. Носій національної культури має свідомість, яка сформувалася на основі образів та уявлень, притаманних національній культурі. Елементи й категорії мовного коду правової мови формують корелятивну правову картину світу, суголосну із концептуальною (науковою) правовою картиною. Вагомим є вплив національно-культурних чинників на семантику лексики права і, відповідно, фрагментів мовної картини світу на рівні юриспруденції.

Відповідно, під час укладання фахового словника майбутніми юристами у змісті тематичного проекту (наприклад, «Сучасна поняттєва основа правової держави», «Базові поняття сучасної міжнародної юриспруденції», «Субмова права») актуальними є рівневі взаємозв'язки в системі мови права; зміст базових категорійно-поняттєвих характеристик правової термінології; спостереження над розвитком семантичного значення нових правових термінів.

Нові поняття, які розширюють уявлення про нові юридичні поняття, які відображають динаміку соціально-політичного суспільства в масштабах планети. Прикладом може слугувати поняття про «міжкультурну комунікацію» як спілкування носіїв різних культур, які послуговуються різними мовами, а також як спілкування на різних суспільних рівнях спілкування (юриспруденція, економіка, політика).

Міжкультурна комунікація у такий спосіб розуміється нині з соціально-політичної і юридичної позиції як:

процес спілкування людей, які належать до різних національних лінгвокультурних спільнот, послуговуються різними ідіоетнічними мовами, мають різну правознавчу і політичну компетенцію, яка може стати причиною комунікативних невдач у спілкуванні;

особливий тип культури, який характеризується взаємодією національних культур, прагненням досягнення міжнаціональної згоди у всіх сферах спілкування;

у широкому значенні – увесь спектр можливих типів спілкування, який відбувається понад межами можливих соціальних груп.

Викладене вище дозволяє визначити різні напрями дослідження мовного матеріалу в процесі роботи майбутніх юристів над навчальним проектом мовного спрямування:

динаміка правничого словника;

системні взаємозв'язки правничої лексики;

правнича картина світу сучасної міжкультурної цивілізації;

розвиток поняття «право» в синхронному й діяхронному аспектах.

Зокрема, поняття «права» традиційно в юридичній літературі ґрунтується на поділі прав і свобод громадян на:

громадянські;

політичні (атрибут демократичного суспільства; фундаментальна гуманістична цінність демократичного суспільства);

соціально-економічні.

Навчальний проект можна побудувати на основі зіставлення поняття «право» в сучасних країнах.

Зокрема, декларація західними демократичними країнами універсального характеру прав людини не знаходять відображення в таких країнах, як Китай, Сінгапур, Іран, Бангладеш, Сирія, Малайзія, де заперечуються абсолютні права і свободи особистості, за винятком тих, що передбачені і діють у рамках законодавства окремих держав. Причинами такого становища політики часто

називають непридатність «індивідуалізованих» прав людини у країнах, де панують колективістські цінності або наявні гострі політичні конфлікти.

Якщо йдеться про сформованість правової картини світу у таких країнах, то на рівні юридичної мови ідеться про поняття «політичної позиції», оскільки особистість завжди є породженням конкретного суспільства. Прагнення обмежити її права і свободи є свідченням недостатньої демократичності таких країн.

Викладене вище актуалізує питання дослідження тенденцій, що дозволяють стверджувати про формування ставлення людей до себе як до повноцінних громадян, які потребують поваги їх прав та гідності, на рівні загальносвітового процесу, про що свідчить динаміка демократичних настроїв і рухів у перерахованих країнах. У такий спосіб можемо говорити про те, що потреби людей в свободі, поваги до людської гідності й особистому самовираженні розширюються і посилюються в мовах міжкультурної комунікації і розглядуваний термін «право особистості» набуває загальноприйнятого трактування в межах сучасної цивілізації.

Такий структурно-семантичний розгляд юридичного поняття з позиції історії його розвитку, що відтворює розширення уявлення сучасного людства про право людини в демократичній країні, дозволяє стверджувати, що національні особливості не можуть бути перешкодою для реалізації прав людини. Відповідно, словникова стаття поняття «право особистості» на сучасному етапі розуміння демократичного суспільства має передбачати поправку: наднаціональне право на свободу кожної людини.

Формуючи фаховий словник, майбутнім юристам на поняттєвому рівні пропонується розкрити взаємозв'язок понять «соціально-економічні права» й ідеї «соціальної справедливості», у тому числі на прикладі дискурсивного дослідження мови преамбулі Статуту Міжнародної організації праці (МОП), яка проголосила метою Ліги Націй забезпечення миру в усьому світі, який неможливо досягти без соціальної справедливості.

Методично доцільним буде здійснення компонентного аналізу термінологічної лексики резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 року з позиції сучасного розуміння політики дотримання прав людини в Україні і світовій практиці:

дотримання всіх прав людини й основних свобод, які є неподільними і взаємозалежними;

актуальність розгляду питання про здійснення, поширення й захисту як цивільних і політичних, так і економічних, соціальних і культурних прав;

повна реалізація цивільних і політичних прав неможлива без реалізації економічних, соціальних і культурних прав; досягнення істотного прогресу в справі реалізації прав людини залежить від здорового розуму і ефективної національної та міжнародної політики в сфері економічного і соціального розвитку, як це зазначається в Тегеранській декларації 1968 року.

Подано науково-методичний коментар щодо того, що незважаючи на те, що нині економічним, соціальним і культурним правам приділяється менше уваги в порівнянні з цивільними правами, нині у світовій правовій практиці вони є предметом ґрунтовного аналізу, оскільки йдеться насамперед про визначення їх змісту та юридичного характеру зобов'язань, які покладаються на державу з метою їх здійснення.

Складність питання про соціально-економічні права полягає в тому, що їх реалізація залежить від економічних можливостей держави, які, в свою чергу, перебувають у прямій залежності від політики цієї самої держави. Йдеться про те, що усунення несправедливостей, породжуваних ринком, вирівнювання соціальної нерівності, впровадження соціальних програм можливе за умови втручання держави в ринкові відносини задля відновлення/підтримання соціальної справедливості.

Навчальний проект на прикладі вивчення дисциплін «Англійська ділова мова»/«Українська ділова мова» може передбачати розроблення етапів реалізації політики, спрямованої на пошук балансу між ринковою свободою і державним регулюванням. Задля здійснення аналітичної довідки майбутнім

юристам пропонується вивчити економічний досвід стосовно виучуваного питання реляції дотримання соціального права й досягнення соціальної справедливості країн, де окреслювань питання знайшло послідовне позитивне розв'язання – Німеччини і Японії, цим країнам вдалося знайти оптимальне співвідношення між ступенем ринкових свобод і масштабами державного регулювання.

Фаховий словник майбутніх юристів передбачає також формування уявлення про «інформаційне право людини», «інтелектуальну власність».

Подамо коментар. Так зване інформаційне суспільство кінця ХХ століття, суспільство комп'ютерних технологій й подальшого широкого інформаційного обміну поставило перед людством нову проблему, суть якої полягає у встановленні оптимального балансу між особистою автономією і «загальним благом». Ідеться про те, що констатувальна залежність суспільного життя від інформаційного обміну призводить до нівеляції права на конфіденційність особистісної інформації, відповідно, персональні дані, які містять різнобічну інформацію про конкретну людину, починають розглядатися як економічно вигідний товар і як джерело влади.

Потужні інформаційні можливості сучасних комп'ютерних технологій з обміну, об'єднання та класифікації інформації надають можливість створити «інформаційний портрет» індивіда, що дозволяє державним і приватним інститутам використовувати отриману інформацію у власних інтересах. Усвідомлення такої інформації здійснює негативний вплив на рефлексію особистості свого фізичного і юридичного статусу, викликаючи відчуття перебування під пильною увагою зазначених структур.

Чинна законодавча база в інформаційній сфері, хоча і охоплює основні інформаційні відносини, однак не виключає важливих проблем, пов'язаних із завданням комплексного правового врегулювання всіх суспільних відносин, пов'язаних з функціонуванням інформації.

Методично доцільним буде розроблення інтегрованого навчального проекту «Інформаційна реальність й інформаційна захищеність людини

інформаційного суспільства», в основу якого покладено розгляд проблеми встановлення правового режиму захисту персональних даних громадян і їх об'єднань, забезпечення права безкоштовного доступу до інформації або отримання її на комерційних засадах.

Актуальною також є проблема підвищення інформаційно-правової культури як здатності отримувати необхідні відомості, оперативно і якісно їх обробляти, ефективно використовувати відповідно зі своїми потребами та інтересами, як на рівні всього суспільства, так і конкретної особистості [7, с. 213]. Навчальний проект може передбачати укладання фахового юридичного словника, а також подання системних взаємозв'язків юридичних термінів і понять, які вони позначають, на рівні таких маркерів: інформаційно-правова культура; інформаційне правове поле; інтелектуальна власність; інформаційна технологія; інформаційна конфіденційність; злочини, пов'язані з порушенням інформаційної приватності тощо.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вивчення формальної й семантичної структури юридичних термінів, розроблення класифікацій термінів субмови права, питання впорядкування, уніфікації, стандартизації терміносистем є актуальним для впорядкування національної юридичної термінології.

Розроблення авторського навчального проекту майбутніми юристами під час вивчення дисциплін мовного блоку сприяє формуванню фахового словника, а також розвитку правничої картини майбутніх спеціалістів.

Пропозицією є розроблення навчальних проектів, спрямованих на розвиток фахового словника, оскільки формування фахового словника майбутніх юристів під час вивчення дисциплін мовного блоку має передбачати синхронний і діяхронний аспекти структурно-семантичного складу юридичного терміна, який відображає юридичне поняття, усталене як на загальноміжнародному рівні, так і з урахуванням досвіду побудови

демократичної системи України в умовах глобалізації, міжкультурної комунікації й інформатизації.

Список використаних джерел

1. Арсенюк В. П. Українське термінознавство. Львів : Світ, 1994. 215с.
2. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с.
3. Вербенєц М. Принципи творення сучасного двомовного словника юридичної термінології. *Вісник Міжнародного слов'янського університету: Серія «Філологічні науки»*. Харків, 2003. Т. 6. № 3. С. 5–7.
4. Гусейнов Л. Г. Міжнародна відповідальність держав за порушення прав людини. Київ : Інститут держави і права НАН України, 2000. 316 с.
5. Давіденко А. Л. До проблеми терміна «ділове українське мовлення». *Мова та її функціонування. Вісник ЛДУ*. 2006. Вип. 25. С. 38–41.
6. Дипломатичний підстиль у структурі офіційно-ділового стилю мови : автореф. дис. ...канд. філол. наук : 10.02.02 / Дніпропетровський держ. ун-т. Дніпропетровськ, 1998. 19 с.
7. Костецька Т. А. Особливості формування національних інформаційних відносин та перспективи розвитку інформаційного законодавства. *Правова держава : щорічник наукових праць*. Київ, 2001. С. 209–220.
8. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального кодексу України : від 13 квіт. 2012 р. / за ред. О. А. Банчука, Р. О. Куйбіди, М. І. Хавронюка ; Центр політ.-прав. реформ. Харків : Фактор, 2013. 1058 с.
9. Снігур С. Юридичні терміни як перекладознавча проблема. *Вісник*. Львів, 2013. № 490 : Проблеми української термінології. 570 с.
10. Шемшученко Ю. Конституція України і права людини. *Право України*. 2001. № 8. С. 13–16.

References

1. Arsenyuk V. P. (1994). *Ukrayinske terminoznavstvo* [Ukrainian terminology]. Lviv : Svit, 1994. 215 p. [in Ukrainian]
2. Bacevych F. S. (2007). *Slovyk terminiv mizhkulturnoyi komunikaciyi* [Glossary of Terms of Intercultural Communication]. Kyiv : Dovira, 2007. 205 p. [in Ukrainian]
3. Verbenyecz M. (2003). *Pryncypy tvorenniya suchasnogo dvomovnoho slovnyka yurydychnoyi terminologiyi* [Principles of Creation of Modern Bilingual Dictionary of Legal Terminology]. *Visnyk Mizhnarodnogo slovyanskogo universytetu: Seriya «Filologichni nauky»* [Bulletin of the International Slavic University: Series «Philological Sciences»]. Harkiv, 2003. T. 6. Nr 3. P. 5–7. [in Ukrainian]
4. Gusejnov L. G. (2000). *Mizhnarodna vidpovidalnist derzhav za porushennya prav lyudyny* [International responsibility of states for violation of human rights]. Kyiv : Instytut derzhavy i prava NAN Ukrayiny, 2000. 316 p. [in Ukrainian]
5. Davidenko A. L. (2006). *Do problemy termina «dilove ukrayinske movlennya»* [До проблеми терміна «ділове українське мовлення»]. *Mova ta yiyi funkcionuvannya. Visnyk LDU* [Language and its functioning. Bulletin of the LSU]. 2006. Vyp. 25. P. 38–41. [in Ukrainian]
6. *Dyplomatychnyj pidstyl u strukturi oficijno-dilovogo stylyu movy* [Diplomatic subtext in the structure of the official-business style of speech] : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.02 ; Dnipropetrovskyj derzh. un-t. Dnipropetrovsk, 1998. 19 p. [in Ukrainian]
7. Kosteczka T.A. (2001). *Osoblyvosti formuvannya nacionalnykh informacijnyx vidnosyn ta perspektyvy rozvytku informacijnogo zakonodavstva* [Features of formation of national informational relations and prospects of development of information legislation.]. *Pravova*

derzhava : shhorichnyk naukovykh pracz [Legal state: yearbook of scientific works]. Kyiv, 2001. P. 209–220. [in Ukrainian]

8. Naukovo-praktychnyj komentar do Kryminalnogo procesualnogo kodeksu Ukrayiny [Scientific and practical commentary on the Criminal Procedural Code of Ukraine] : vid 13 kvit. 2012 r. / za red. O. A. Banchuka, R. O. Kujbidy, M. I. Xavronyuka ; Centr polit.-prav. reform. Xarkiv : Faktor, 2013. 1058 p. [in Ukrainian]

9. Snigur S. (2013). Yurydychni terminy yak perekladoznavcha problema [Legal terms as a translation problem]. *Visnyk [Herald]*. Lviv, 2013. Nr 490 : Problemy ukayinskoyi terminologiyi [Problems of Ukrainian terminology]. 570 p. [in Ukrainian]

10. Shemshuchenko Yu. (2001). Konstytuciya Ukrayiny i prava lyudyny [The Constitution of Ukraine and Human Rights]. *Pravo Ukrayin [The law of Ukraine]*. 2001. Nr 8. P. 13–16. [in Ukrainian]

Sergii Skydan. Prospective Lawyers' Project Activities as a Part of the Language Disciplines Block

The article focuses on peculiarities of educational project management during the lawyer vocational training as a part of the language disciplines block.

First of all, educational projecting means developing of vocational glossary based on synchronic and diachronic aspects, considering the dynamic of the social and political development of modern world community in general and the national politics in particular.

The educational project “Contemporary terminology of law-governed state”, “Fundamental notions of modern international jurisprudence”, “Legal Sublanguage” is used as an example. It represents a comparative aspect of individual rights and freedoms, political position of the individual in the modern world.

A legal term can be characterized as general legal (used in all legal spheres), industry-specific (used in some branch of law), intersectoral (used in two or more branches of law), semi-specific (is not specific to the field of law only). The legal term is a component of integrative notions such as a personality, the right / freedom, a citizen, the state.

Bearing in mind that, the human rights are represented as a system of universal political norms and standards that exist regardless of government system and constitutional framework of the country, the project content provides for the dictionary meaning analysis of the words “state”, “constitution”, “constitutional framework”, “politology”, “power system”, “globalization”, “intercultural communication”, “a person's right”.

Developing of vocational glossary the prospective lawyers have been proposed to articulate the interrelation of such a concept as “social-economic rights” and an idea of “social justice”. The analysis should be done based on the discourse language research of the preamble of Charter of the International Labour Organization (ILO), which proclaimed the League of Nations objective to ensure peace in the world that cannot be achieved without social justice.

Learning formal and semantic structure of the legal terms, developing of legal sublanguage terms' classification, the matters of ordering, unification, terminology standardization are currently important for the national legal terminology ordering.

The personal educational project development during language disciplines block studying is instrumental in professional glossary formation and legal practice of perspective experts in the field of jurisprudence. The author has proposed to develop educational projects that promote professional glossary increasing of the prospective lawyers. This considers synchronic and diachronic aspects of the legal term's structural and semantic components, which represent legal concept settled at a global level and at the same time it takes account of experience of democracy building in Ukraine in conditions of globalization, intercultural communication and information technology.

Key words: educational projecting, project activities, prospective lawyers, legal term, lawyer vocational language training.